

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของมารดาในการดูแลเด็กโรคหอบหืดด้วย 1-5 ปี โรงพยาบาลหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ มารดาของผู้ป่วยเด็กที่มีอาการหอบหืดและต้องนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล ในตึกผู้ป่วยเด็กโรงพยาบาลหลังสวน จังหวัดชุมพร ในช่วงเดือนมีนาคม 2554 จำนวน 604 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ มารดาของผู้ป่วยเด็กที่มีอาการหอบหืดและต้องนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลในตึกผู้ป่วยเด็กโรงพยาบาลหลังสวน ในช่วงเดือนมีนาคม 2554 จำนวน 604 คน โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970 อ้างถึงในยุทธ ไกยวรรณ, 2550 : 157) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 241 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการนำรายชื่อประชากรมารดาของผู้ป่วยเด็กที่มีอาการหอบหืด จำนวน 604 คน มาจับฉลากให้ครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 241 คน ซึ่งมีรายละเอียดการสุ่มตัวอย่างดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{604}{1 + 604 \times (0.05)^2} \end{aligned}$$

$$= 240.63 \text{ คน}$$

ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 241 คน

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถาม 1 ชุด แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของมารดาและเด็ก ซึ่งข้อมูลทั่วไปของมารดา ได้แก่ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การสูบบุหรี่ของสมาชิกในบ้าน และจำนวนบุตรในครอบครัว มีจำนวน 7 ข้อ และข้อมูลทั่วไปของเด็กป่วย ได้แก่ อายุของบุตรที่เจ็บป่วยในปัจจุบัน อายุการเริ่มหอบครั้งแรกของบุตร มีญาติพี่น้องใกล้ชิดเป็นโรคหอบหืด และบุตรมักมีอาการหอบหืดเมื่อมีเหตุการณ์หรือสัมผัสกับสิ่งใด มีจำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคหอบหืด ได้แก่ ลักษณะและอาการของโรคหอบหืดการดูแลเมื่อบุตรเกิดอาการหอบหืด และความรู้เกี่ยวกับยารักษาโรคหอบหืด มีจำนวน 3 ด้าน จำนวน 34 ข้อ

ส่วนที่ 3 การสนับสนุนทางสังคมต่อมารดาในการดูแลบุตรที่ป่วยด้วยโรคหอบหืด ได้แก่ การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า การสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม และเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารและการสนับสนุนด้านสิ่งของ เงินทอง และแรงงาน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 3 ระดับ จำนวน 5 ด้าน จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมของมารดาในการดูแลเด็กโรคหอบหืดวัย 1-5 ปี ประกอบด้วย ด้านการหลีกเลี่ยงสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดอาการ ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านการปฏิบัติตามแผนการรักษา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 3 ตัวเลือก จำนวน 3 ด้าน จำนวน 30 ข้อ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. เมื่อได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้วนำมาตรวจสอบ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษา ช่วยตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรง ความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของการวัด ความเหมาะสมของภาษาจากนั้นผู้วิจัยวิจัยนำมาแก้ไขให้มีความถูกต้องสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณา ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหาเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้สูตรของโรวินELLI และแฮมเบอร์ตัน (Rovinelli & Hambleton, 1978 : 34-37 อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 125) รวมถึงภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม จากนั้นนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านนำมารวมกันคำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00
3. ผู้วิจัยวิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับมารดาเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำค่าคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัก (Cronbach, 1970 อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550 : 126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.768
4. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาของแบบสอบถาม และนำมาปรับปรุง
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อตรวจสอบและแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำฉบับที่สมบูรณ์ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. ติดต่อประสานงานกับศูนย์จัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงพยาบาลหลังสวน จังหวัดชุมพร เพื่อยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย

3. การเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามกับมารดาของผู้ป่วยเด็กที่มีอาการหอบหืด และต้องนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล ในเด็กผู้ป่วยเด็กโรงพยาบาลหลังสวน จังหวัดชุมพร จำนวน 241 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสมบูรณ์แล้ว ได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปบันทึกหรือลงรหัสข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของมารดาและข้อมูลทั่วไปของเด็กป่วย โดยใช้สถิติค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโรคหอบหืด โดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ และเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ ดังนี้

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน

ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

การแปลความหมายคะแนนระดับความรู้ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ได้คะแนน 23-34 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับดี

ได้คะแนน 12-22 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับปานกลาง

ได้คะแนน 1-11 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับพอใช้

3. การวิเคราะห์ข้อมูลการสนับสนุนทางสังคมต่อมารดาในการดูแลบุตรที่ป่วยด้วยโรคหอบหืด โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบมาตรวัด 3 ระดับ ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient)

ในการวิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายถึง มีระดับการสนับสนุนทางสังคมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายถึง มีระดับการสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึง มีระดับการสนับสนุนทางสังคมในระดับน้อย

4. วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดาเด็กวัย 1-5 ปี ที่ป่วยด้วยโรคหอบหืด ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบมาตรวัด 3 ระดับ ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient)

ในการวิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายถึง มีพฤติกรรมการดูแลบุตรในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายถึง มีพฤติกรรมการดูแลบุตรในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึง มีพฤติกรรมการดูแลบุตรในระดับน้อย

5. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลเด็กโรคหอบหืดวัย 1-5 ปี ใช้สถิติ คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีดังนี้

0.90 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

0.70 -0.89 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

0.50 -0.69 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

0.30-0.49 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ต่ำกว่า 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก